

YHTEISTYÖ ON VOIMAA

Nuorten osallisuusprojekti Luvialla

Laura Elonen ja
Pasi Valovuo
Opinnäytetyö, kevät 2016
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

TIIVISTELMÄ

Elonen, Laura ja Valovuo, Pasi. Yhteistyö on voimaa – Nuorten osallisuusprojekti Luvialla. Kevät 2016, 48s., 6 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu.

Sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK).

Opinnäytetyö toteutettiin kehittämispainotteisena projektina. Projektin tarkoituksena oli osallistaa luvialaisia nuoria yhteistyöhön Luvian kunnan yhdistysten, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa ja sen avulla osoittaa että kunnan nuorissa on paljon hyvää. Projektin tuotoksena syntyi nuorille oma katos Luvialle, nuorisotalon pihaan. Projektin tavoitteena oli saada nuoret osallistumaan projektin eri vaiheisiin joita oli katoksen suunnittelu, katoksen rakentaminen sekä avajaisten järjestäminen.

Työn teoreettisina lähtökohtina tarkastellaan nuorten osallisuutta sekä osallistamista. Teemaa tarkastellessa käsitellään nuoruutta elämänvaiheena, nuorten toimimista yhteisöissä sekä osallisuuden menetelmiä. Opinnäytetyö koostuu sekä kirjallisesta että toiminnallisesta osuudesta. Toiminnallinen osuus sisälsi projektin organisoimisen ja suunnittelemisen sekä rahoitushakemuksen tekemisen. Projektin organisoiminen sisälsi paljon yhteistyökumppaneiden kanssa toimimista, nuorten osallistamista sekä lupa-asioiden selvittämistä. Rahoitushakemuksen tekeminen oli aikaa vievä projekti, johon sisältyi suunnittelu, budjetointi ja talkootuntien laskentaa. Kirjallisen osuuden tavoitteina on kuvata projektin prosessia ja toimia projektin raporttina.

Projektia arvioitaessa todettiin että projektin tavoitteet saavutettiin. Nuoret saatiin osallistumaan ja toteuttamaan projektia yhdessä opinnäytetyön tekijöiden kanssa, lisäksi palaute heiltä ja kuntalaisilta oli positiivista. Projektia toteutettaessa havaittiin, että se oli isotöinen, vaatii panostusta sekä kärsivällisyyttä, mutta että se oli myös antoisaa ja opettavaa. Huomattiin myös että nuorten osallistaminen kannattaa ja että sillä on vaikutusta nuorten osallistumiseen toiminnassa.

Asiasanat: nuoruus, osallisuus, osallistaminen, toiminnallinen opinnäytetyö

ABSTRACT

Elonen, Laura and Valovuo, Pasi.

Project for young people. 48p. 6 appendices

Language: Finnish

Pori, spring 2016

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Program in Social Services.

Degree: Bachelor of Social Services.

This thesis was development-oriented and had an aim to enhance the participation of youth in Luvia. Furthermore, to encourage these young people in cooperation with the different societies and associations and companies situated in Luvia and to show them and other inhabitants that there are a lot of good in our young people. The idea of the project was to build a shelter for the young where they can gather and spend their spare time by encouraging them to participate in the various stages of the construction of the shelter, which were the planning of the shelter, building the shelter as well as organizing the opening ceremony.

The theoretical framework included both theory and practice. The aim of the literary part was to describe the process of the project and produce a report. The process of the project with different phases as organizing and planning the project and filling in the funding application was covered in the functional section. This framework consisted of concepts like the participation and involvement of young people. Moreover, youth as a phase of life, young people in communities and the methods of participation. The organization of the project included a lot of work with the collaborators, getting young people involved as well as finding out about permit matters. Making an application for funding was time-consuming and included planning, making a budget and calculating hours of voluntary work.

As a result, the project objectives were achieved and the feedback from youth and citizens was positive. When summing up the process, the project required effort and patience but especially, it was rewarding and educational. It is worth to let young people to participate and to get them involved in issues concerning them.

Keywords: youth, involvement, get people to participate, functional thesis

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	6
2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE.....	8
3 TEOREETTINEN TAUSTOITUS JA KESKEISET KÄSITTEET	9
3.1 Projekti	9
3.2 Nuoruus elämänvaiheena.....	9
3.3 Osallisuus	10
3.4 Osallistaminen.....	11
3.5 Osallistuminen.....	12
3.6 Nuorten osallisuus.....	13
3.7 Nuoret yhteisössä.....	13
3.8 Osallisuuden menetelmät	14
4 YHTEISTYÖ ON VOIMAA -PROJEKTIN TOTEUTUS	18
4.1 Siitä se ajatus sitten lähti	18
4.2 Nuoriin tutustuminen	19
4.3 Yhteistyökumppanit	20
4.4 Budjetti, rahoitus ja kokonaiskustannukset	21
4.5 Ohjausryhmä.....	23
4.6 Tiedottaminen	24
4.7 Riskit	25
4.8 Luvat ja vakuutukset.....	26
4.9 Toteutus ja avajaiset	26
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	35
5.1 Seuraavaa nuorisoprojektia ajatellen.....	37
6 POHDINTA	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	43
LIITE 1. Lehtijuttu, Satakunnan Kansan	43

LIITE 2. Lehtijuttu, Länsi-Suomi	44
LIITE 3. Tiedote projektista	45
LIITE 4. Tiedote avajaisista	46
LIITE 5. Kirje yhteistyökumppaneille.....	47
LIITE 6. Kiitos kirje yhteistyökumppaneille.....	48

1 JOHDANTO

Opinnäytetyömme käsittelee nuorten osallisuutta ja produktiota, jossa osallistettiin nuoria ja muita Luvian kuntalaisia yhteistyöhön. Toteutimme opinnäytetyönä projektin, koska halusimme tehdä jotain erilaista ja jotain sellaista, joka jää elämään. Projektin tarkoituksena oli sosionomin näkökulmasta perehdyttää meidät osallisuuteen sekä osallistamiseen menetelmänä. Osallisuus on olennainen osa sosionomin ammattia, sillä asiakastyössä on tärkeää nähdä asiakkaan omat voimavarat ja kyvyt ja niitä hyödyntämällä osallistaa asiakas.

Projekti toteutettiin yhteistyössä Luvian kunnan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (myöhemmin MLL) Satakunnan piirin kanssa. Projektin tuotteena rakennettiin katos yhdessä Luvian nuorten ja kunnan yhdistysten ja yritysten kanssa. Projektiin osallistui yhteensä noin 30 nuorta, kuusi yhdistystä sekä kuusi satakuntalaista yritystä.

Idea projektiin lähti loppuvuodesta 2014, kun Luvialla päätettiin alkaa puuttua tiukemmin nuorten häiriökäyttäytymiseen. Mopoilla hurjastelu ja ilkivalta kirjaston ympäristössä, roskaaminen ja lasipullojen rikkominen parkkipaikalla huolestuttivat kuntalaisia. Nuorten kasvanut häiriökäyttäytyminen Luvialla herätti niin paljon huolta, että siitä kirjoitettiin lehteen ja kunta järjesti päättäjille teemaillan nuorten käyttäytymisestä. (Pakkanen 2014.)

Samaan aikaan Luvian kunta sulki nuorisotalon sisäilmaongelmien vuoksi. Nuoret saivat tilapäispaikaksi parakin, jonka kuitenkin joutuivat luovuttamaan kahden kuukauden päästä opetuksen väistötilaksi koulun peruskorjauksen vuoksi. (Satakunnan Kansa 2014.)

Näistä tapahtumista saimme idean tehdä opinnäytetyön luvialaisten nuorten kanssa. Teimme esityksen kunnan järjestämään teemailtaan mahdollisesta hakkuudestamme tehdä opinnäytetyö luvialaisten nuorten kanssa. Ideamme otettiin hyvin vastaan ja lähdimme yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa ideamaan mitä se voisi olla.

Samoihin aikoihin kouluissa teetettiin oppilaille kysely, mikä kunnassa on hyvin ja mikä huonosti ja mitä lisää sinne toivottaisiin. Muutamilta nuorilta oli tullut ehdotuksena, että he saisivat oman katoksen. Siitä se ajatus lähti. Tekisimme nuorten kanssa osallisuusprojektin, jonka tuotoksena syntyisi katos nuorten käyttöön.

Idea oli hyvä ja ajankohtainen ja opinnäytetyöllemme oli todellinen tilaus Luvialla. Nuoret ja osallisuus on tämän päivän trendi, vaikka se on ollut jo yli 20 vuoden ajan lapsi- ja nuorisopolitiikan ohjelmissa. Viime vuosina osallisuutta on alettu yhä enemmän tutkia, ja tunnetuimpia tutkijoista lienevät Anu Gretschel ja Tomi Kiilakoski, joiden tutkimuksiin pohjaamme opinnäytetyötämme. Aiheena osallisuus on mielenkiintoinen ja ajankohtainen. Toisinaan se saattaa kuitenkin olla vaikeasti toteutettavissa, minkä Gretschel ja Kiilakoski uusimmissa tutkimuksissaan

2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli edistää luvialaisten nuorten osallisuuden mahdollisuuksia sekä antaa mahdollisuus heidän yhteisvastuullisuuden kehittymiselle. Tarkoituksena oli myös kunnan näkökulmasta edistää mielikuvan muutosta nuorisoon liittyvissä asenteissa. Tarkoituksena oli osoittaa että nuoret osaavat tehdä myös hyviä asioita. Ammatillisesta näkökulmasta tavoitteena oli toiminnallisen opinnäytetyön kautta, perehtyä projektin tuottamiseen sekä osallistavaan työmenetelmään.

Idea työhön syntyi, kun toinen meistä opinnäytetyön tekijöistä alkoi pohtia oman kuntansa nuorten asioita luettuaan kunnan Facebook-sivuja, joissa puhuttiin nuorista ikävään sävyyn ja päiviteltiin kuinka heistä ei ole muuhun kuin tuhoamaan kaiken. Kävimme keskustelua yhteistyöstä ja sovittiin, että tehtäisiin yhdessä toiminnallinen opinnäytetyö tähän kuntaan. Meille oli alun perin selvää, että tulisimme tekemään toiminnallisen opinnäytetyön, sillä olemme molemmat käytännön ihmisiä ja toiminnallisuus kuulosti houkuttelevalta. Halusimme myös, että opinnäytetyöstämme on hyötyä tulevaisuudessa.

Opinnäytetyön teoreettisena viitekehyksenä on osallisuuden teoria. Ajatuksena siinä on, että kun nuoret osallistuvat itse katoksen suunnitteluvaiheisiin, rakentamiseen ja valmistumisen juhlimiseen, he arvostaisivat sitä enemmän. Halusimme projektiin osallistaa myös eri toimijoita kunnasta, yhteistyöhön nuorten kanssa. Näin nuoret toimivat yhdessä kuntalaisten kanssa, ei pelkästään meidän, opinnäytetyön tekijöiden kanssa.

Tavoitteena opinnäytetyölle oli saada nuoret osallistumaan projektin vaiheisiin, joita olivat katoksen suunnittelu, rahoitushakemuksen tekeminen, katoksen rakentaminen sekä avajaisten järjestäminen ja niihin osallistuminen. Tarkoituksena oli siis kehittää Luvian nuorisotyötä vapaaehtoisvoimin sekä saada ihmiset toimimaan yhdessä ja saada aikaiseksi jotakin konkreettista.

3 TEOREETTINEN TAUSTOITUS JA KESKEISET KÄSITTEET

Seuraavassa luvussa esittelemme teoreettisia lähtökohtia opinnäytetyöllemme. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsittelemme projektin käsitteitä ja eri vaiheita. Lisäksi kerromme nuoruudesta elämänvaiheena sillä projektimme kohdistuu nuorten kanssa tehtävään työhön. Toiminnallisen osuutemme teoreettinen viitekehys pohjautuu osallisuudesta ja osallistamisesta tehtyyn aiempiin tutkimuksiin. Joten viimeisenä avaamme osallisuuden määritelmää sekä osallistamisen eri menetelmiä.

3.1 Projekti

Projektin voi määritellä olemaan erityistä tarkoitusta varten suunniteltu ja perustettu toiminta, jonka toteuttamisesta vastaa sovittu ryhmä tai organisaatio. Se on sarja monimuotoisia ja toisiinsa kytkettyjä toimintoja. Näillä toiminnoilla on tavoitteet ja päämäärät, jotka toteutetaan ennalta sovittuun määräaikaan mennessä. Projekti on kertaluonteinen hanke, jossa on rajattu tehtäväkokonaisuus sekä valmiiksi suunnitellut resurssit. (Kuikka, Utriainen & Virkkunen 2012, 9.)

3.2 Nuoruus elämänvaiheena

Nuoruusikä on siirtymäaikaa lapsuudesta aikuisuuteen. Nuoressa tapahtuu monia muutoksia, niin fysiologisia, hormonaalisia kuin sosiaalisia. Samalla joillain nuorilla ongelmakäyttäytyminen lisääntyy. Onkin tutkittu paljon, voisivatko fyysinen kehitys ja hormonaaliset muutokset vaikuttaa ongelmakäyttäytymisten syntyyn. Lukuisista alan tutkimuksista huolimatta, tulokset ovat hyvin epäselvät. Nuori ohjaa itse kehitystään kavereilla, harrastuksillaan ja koulutyöllään. Nuoruusiän valinnat rakentavat pohjaa tulevalle elämälle. (Nurmi ym. 2014, 142–145.)

Nuoruus on haavoittuvaa aikaa ja ongelmakäyttäytyminen on silloin yleisimmillään. Useimmilla nuorilla kuitenkin häiriökäyttäytyminen vähenee aikuisuuteen kasvaessa, jos sitä alun perin on ilmennyt. Mikäli ongelmakäyttäytyminen ei vähene, nuori päätyy useasti rikolliselle polulle aikuisena. (Nurmi ym. 2014, 142.)

Fysiologiset sekä kehon rakenteelliset muutokset aiheuttavat nuorena erilaisia tuntemuksia ja nuoren minäkuva muuttuu. Samalla muiden ihmisten suhtautuminen nuoreen muuttuu ja se miten häneen reagoidaan. Nämä vaikuttavat nuoren sosiaaliseen kehitysympäristöön. (Nurmi ym. 2014, 146.)

Nuoren ajattelutaidot kehittyvät merkittävästi varhaisnuoruudessa. Tulevaisuuteen suuntautuvan ajattelun kehittyminen on olennaisin muutoksista. Ajattelutaitojen kehitys vaikuttaa nuoren kykyyn rakentaa laajempaa maailmankuvaa ja ideologiaa. Yleiset tavat hahmottaa maailmaa ovat ajankohtaisempia nuoruusvuosina. Suunnittelu- ja päätöksentekotaidot kehittyvät ajattelutaidon myötä sekä nuori alkaa ymmärtämään paremmin toisten ihmisten näkökulmia asioihin. (Nurmi ym. 2014, 146–147.)

3.3 Osallisuus

Ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää osallisuudesta. Osallisuutta lähellä olevia käsitteitä ovat muun muassa jäsenyys, toimijuus, vaikuttaminen ja voimaantuminen. Osallisuus on lähtökohtaisesti positiivisesti latautunut, aktiivisuutta ja vapautta viestittävä, mutta samalla myös jossain määrin annettuna otettu käsite. Osallisuutta ei oteta vaan annetaan, osalliseksi hyväksytään. (Kiilakoski & Gretscher 2012, 14–17.) Osallisuudessa on keskeistä, että tulee hyväksytyksi sellaisena kuin on. Seksuaalisuus, etnisyys tai sukupuoli ei saa vaikuttaa kokemukseen olla osa jotain suurempaa yhteisöä, joka ei sulje ulkopuolelle. (Kiilakoski 2007, 13–14.)

Osallisuus jaetaan neljään kategoriaan: tieto-osallisuus, suunnitteluosallisuus, toimintaosallisuus ja päätösosallisuus. Tieto-osallisuus nähdään kansalaisen

oikeutena saada tietoa häntä koskevissa asioissa sekä olla osallisena tuottamassa tietoa. Suunnitteluosallisuus taas tarkoittaa, että kansalainen otetaan osaksi kunta-organisaatiota esimerkiksi kysymällä mielipidettä toiminnan suunnitteluun kyselyn muodossa. Päätösosallisuus sisältää kuntalaisen mahdollisuuden olla päätöksen teossa mukana, esimerkiksi lautakunnat joihin on äänestetty kansalaisia päättämään kunnan asioista. Nuorten kohdalla tämä voisi tarkoittaa nuorisotalon talotoimikuntaa tai nuorisofoorumi/valtuusto. Toimintaosallisuus on kuntalaisten aktiivista osallistumista kunnan hyväksi, esimerkiksi talkoot joilla edistetään kunnan hyvinvointia tai yhteisten tilojen ylläpitoa (Aalto-Matturi & Wilhelmsson 2010, 35.)

Opinnäytetyössämme toteutuu suunnitteluosallisuus, koska Luvian koulun oppilaille teetettiin koulussa kysely, josta ilmeni katoksen tarve, myös katosprojektin vaiheissa nuoriso otettiin mukaan suunnittelemaan palaverien ja kyselyiden kautta. Päätösosallisuutta nuoret saivat toteuttaa muun muassa kun pohdimme millainen katos olisi hyvä. Meillä oli joitakin ehdotuksia ja yhdessä nuorten kanssa päädyimme kyseiseen katokseen joka lopulta tilattiin ja rakennettiin. Parhaiten osallisuus toteutui kuitenkin lopussa kun kasasimme katoksen ja nuoret saivat olla aktiivisina toimijoina.

3.4 Osallistaminen

Osallistaminen on jonkun kansalaisen aktivoimista ja motivoimista toimintaan. Osallistamisen toteuttaja voi olla esimerkiksi kunta joka haluaa osallistaa kuntalaiset päätöksentekoon tekemällä kyselyn toiminnasta tai se voi olla intensiivisempää osallistamista esimerkiksi hankkeen muodossa jossa osallistetaan vaikka työttömiä aktivoitumaan kehittämällä heille toimintaa ja ottamalla heidät mukaan sen suunnitteluun ja toteutukseen. Ajatus toiminnasta on kuitenkin syntynyt jonkun muun mielessä kuin osallistettavan asiakkaan. (Närhi, Kokkonen & Matthies 2014, 232 - 233.)

Auvisen ja Liikan mukaan (2015, 5) osallistaminen voidaan jakaa kolmeen eri periaatteeseen ja ensimmäinen niistä on demokratian periaate. Tämä periaate pi-

tää sisällään ajatuksen että yksilöt ja yhteisöt ovat tekijöitä ja liikkeelle lähde-
tään ihmisten itsensä toimesta, ihmisten omista tarpeista ja kehitysideoista.
Toinen periaateksi on avoimuus, jonka tavoitteena on aktivoida toimintaan erilai-
sia ihmisiä. Erilaisuus nähdään mahdollisuutena moniulotteisempaan lopputu-
loksen. Kolmantena osallistamisen muotona nähdään prosessi. Tämä tarkoittaa
että osallistaminen on jatkuvassa muutoksessa ja se kehittyy koko ajan.
Ajatellaan että osallistaminen koostuu vuoropuhelusta eri toimijoiden kesken ja
mahdollistaa toiminnan jatkuvan muutoksen. Osallistamisen prosessi on jatkuva
kasvuprosessi myös jokaiselle mukana olijalle. Osallistavaa toimintatapaa mie-
tittäessä olisikin hyvä tiedostaa että tämä toimintatapa vaatii epävarmuuden
sietokykyä. Osallistamista voidaan ajatella uudelleenlaisiksi toimintatavaksi joka
murtaa ajatukset ylhäältä alas – periaatteesta.

Osallistamista voidaan arvioida kahdella eri tavalla. Voidaan arvioida osallista-
misen kautta syntyneitä tuotoksia tai voidaan arvioida onko saatu esimerkiksi
työyhteisön ilmapiiriä parannettua tai yhteisiä toimintatapoja kehitettyä parem-
paan suuntaan. Osallistamisen periaatteisiin kuuluu että päätökset tehdään yh-
dessä ja tämä edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua. Osallistaminen on hyödyllinen
menetelmänä sillä se mahdollistaa piilevien kykyjen hyödyntämisen paremmin.
Työn tuloksista saadaan moninaisempia ja laajempia näkökulmia mitä useampi
otetaan mukaan pohtimaan asioita ja jakamaan tietojaan. Osallistaminen saattaa
myös sitouttaa esimerkiksi työntekijöitä paremmin työhönsä sillä osallistaminen
vahvistaa omistajuuden tunnetta yksilössä. Internet on mahdollistanut uusia
tapoja osallistamiselle. Tänä päivänä saadaan hetkessä laajojakin toimijoita
yhteen erilaisilla sosiaalisen median sovelluksilla. Myös tiedon saaminen eri
toimijoista on helpompaa internetin avulla. (Auvinen & Liikka 2015, 5–7.)

3.5 Osallistuminen

Osallistuminen on osanottoa jonkun toisen tahon järjestämään toimintaan, itse
ei välttämättä tarvitse olla organisoimassa toimintaa mutta sekin on mahdollista.
Osallistumisen määritelmälle olennaista on että se on vapaaehtoista ja kansa-
laisella on oma halu osallistua. Se on vuorovaikutuksellista toimintaa ihmisten

kesken. (Närhi, Kokkonen & Matthies 2014, 232 - 233.) Osallistaminen voi olla sekä aktiivista että passiivista. Passiivinen osallistuminen voi olla esimerkiksi jäsenyys jossakin organisaatiossa. (Aalto-Matturi & Wilhelmsson 2010, 34.)

3.6 Nuorten osallisuus

Vuonna 1998 alkanut nuorten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuden kehittäminen on edennyt kolmessa aallossa Suomessa. Toinen aalto tuli vuonna 2003, jolloin opetushallitus aloitti Nuorten osallisuushankkeen. Kolmannessa aallossa (2007–2011) osallisuuden monia elementtejä on rahoitettu ja arvioitu lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmilla, aluehallinnossa sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelmassa. Kunnallinen nuorisotyö on ollut kaikissa edellä mainituissa hankealoissa mukana paikallistasolla koordinoimassa osallisuuteen liittyneitä useita kehittämistoimia. (Gretschel 2011, 9.)

Osallisen eli tekijän tai päättäjän asemien syntyminen nuorille on kiinni siitä mihin he sijoittuvat niin sanotussa vallanjaossa ja miten hyvin dialoginen toimintakulttuuri toteutuu. Nuorten kasvaessaan näihin uusiin asemiin yhteisössä, muuttuu myös aikuisen asema. Nuorten osallistuminen yhteisten asioiden päättämiseen ja toteuttamiseen tuo heille tietoa, mahdollisuuksia sekä oikeutta ja mahdollisuutta kommentoida asioiden kulkua yhteisössä. Aikuisille tämä saattaa luoda haasteita ja heidän pitää näyttää hyväksyntää nuoria kohtaan. (Gretschel 2011, 9.) Nuorilla on monia erilaisia keinoja vaikuttaa yhteiskunnassa ja olla osallisina laaja-alaisesti aina oman perheen sisäisistä päätöksistä kunnallispolitiikkaan asti (Kiilakoski 2007, 14).

3.7 Nuoret yhteisössä

Nuoruus on hämmentävää aikaa kun nuori kehittyy sekä fyysisesti ja psyykkisesti pienessä ajassa hurjan harppauksen ja maailmaa aistitaan ihan uusilla silmillä. Murrosiässä yleensä aletaan rakentaa omia mielipiteitä ja toiset kokevat

halua vaikuttaa myös maailman epäkohtiin liittymällä erilaisiin järjestöihin. (Väestöliitto 2016.)

Nuoruudessa ystävyysuhteet ovat tärkeitä ja niiden avulla opitaan sosiaalisia taitoja ja ottamaan ystävän tunteet huomioon. Riitatilanteet ovat mahdollisuuksia oppia selviämään konfliktitilanteista. Ne ovat haasteita jotka selvittämällä opitaan uusia taitoja ja luodaan pohjaa tulevaisuuden ihmissuhteille. (MLL 2016.) Pojat ryhmäytyvät tyttöjä helpommin ja pojille ryhmät ovat tärkeämpiä, kun taas tytöille kahdenkeskeiset suhteet ovat tärkeämpiä (MLL 2016).

3.8 Osallisuuden menetelmät

Nuorilla on useita eri mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja nuorten oloihin. Nuorten kohdalla pätee myös osallisuuden määritelmät, jotka oli tietosallisuus, päätösosallisuus, toimintaosallisuus, sekä suunnitteluosallisuus.

Nuorten vaikuttaminen päätöksenteossa

Kiilakosken (2007) mukaan nuorilla on mahdollisuus osallistua esimerkiksi kuntansa nuorisovaltuustoon ehdolle olla päättämässä nuorten asioista kuntatasolla. Monissa kouluissa on oppilaskunnat, jotka tekevät aloitteita koulua tai oppilaita koskevissa asioissa. Nämä ovat hyviä vaikuttamisen kanavia ja antavat vakaan pohjan mahdolliselle poliittiselle uralle. (Kiilakoski 2007, 14 – 14.) Joissakin kunnissa valtuustoon pääsevät kaikki halukkaat nuoret ja joissakin kunnissa niihin valitaan vaaleilla.

Puoluepolitiikan jatkumon kannalta on olennaista, että saadaan tulevaisuudessakin uusia jäseniä ja tämä toteutetaan rekrytoimalla uusia jäseniä nuorisoyhteisöistä. Nuorten voi olla vaikea varhaisessa vaiheessa tiedostaa mitä puoluetta kannattavat ja ymmärtää siihen liittyvä vastuu ja sitoutumisen tärkeys. Valittu puolue antaa kuitenkin nuorille yhteisön jossa toimia ja se tuottaa nuorille voimaantumisen tunnetta. (Pohjantammi 2004, 173.)

Luvialla toimii vuonna 2007 perustettu nuorisofoorumi, joka on kaikille avoin yhteisö. Näin mahdollistetaan kaikille nuorille tasa-arvoinen mahdollisuus saada äänensä kuuluville. Nuorisofoorumi järjestää tapahtumia, retkiä tai tekee hankintoja. Foorumille tehdään ensin aloite ja sen jälkeen se käsitellään nuorisofoorumissa ja laitetaan mahdollisesti asia eteenpäin. (Sajantola 2016.)

Nuorisofoorumin aloitteita on muun muassa ollut nuoriso-ohjaajalle älypuheliimen hankinta, joka eteni kunnan johtoryhmälle ja toteutui. Foorumi teki joitakin vuosia sitten aloitteen nuorisofoorumilaisten mahdollisuudesta osallistua lautakuntien kokouksiin. Asia eteni niin että nuorille avautui mahdollisuus osallistua vapaa-aikalautakunnan kokouksiin, mutta ei muihin. Muita merkittäviä aloitteita on ollut koulukeskuksen ja liikuntasalihankkeen rakennustoimikunnalle joka eteni kunnanhallitukseen uudesta nuorisotalosta uusien koulukeskuksen tilojen yhteyteen, mutta tämä aloite hylättiin. (Sajantola 2016.)

Osallisuus mediassa

Internet näkyy vahvasti nuorten elämässä. Nuoret voivat hakea omille mielipiteilleen tukea muun muassa internetin keskustelupalstoilta ja kokea näin yhteisöllisyyttä.

Internetyhteisöjä on alettu pitää tärkeinä modernin yhteisöllisyyden muotoina. On todettu, että sosiaalisuus vahvistuu virtuaalikommunikaation myötä. Virtuaaliyhteisöt parantavat lasten ja nuorten osallisuutta yhteisöissä, koska internetissä ei tiedä kuka kirjoittaa ja näin kenet vain voidaan ottaa yhteisön jäseneksi. Tällaisten yhteisöjen toimintaa ei rajoita maantieteelliset välimatkat. Virtuaaliympäristöt haastavat ajattelemaan, mitä kaikkea yhteisöllisyydellä tarkoitetaan. (Jokinen & Pohjola 2008, 183.)

Jokinen ja Pohjola (2008, 184–187) kertovat lasten ja nuorten median käytön edistävän sosiaalisia suhteita, yhteisöllistä elämää ja että median käyttö tukee osallisuutta. He kuitenkin kertovat myös, että media ei välttämättä aina tue yhteisöllisyyttä. Jokinen ja Pohjola pohtivat käsityksiä yksinolosta ja yhdessäolosta ja he suhtautuvat yleistyksiin pelaamisen vaikutuksista yksinäisyyteen ja ma-

sennukseen kriittisesti, koska internetin sosiaalisten vaikutusten myönteisiä puolia ei ole vielä paljon tutkittu.

Useissa tutkimuksissa on havaittu, että yhteisöllisyyttä opitaan tietokonepeleissä. Siellä neuvotaan, ohjataan ja tuetaan toisia käyttäjiä. Erilaisia vinkkejä jaetaan myös internetin välityksellä. (Jokinen & Pohjola 2008, 187.) Internetpeleistä löytyy selvää osallisuutta ja yhteisöllisyyttä erinäisten kilttojen, klaanien ja ryhmien kasvattamisessa. Useat pelit vaativat ryhmien tekemistä ja suurienkin kaveriporukoiden yhteistyötä, jotta pelissä pääsee eteenpäin ja kehittymään.

Nuorisotalot

Nuorisotaloja on Suomesta noin 1100, niitä on Suomen jokaisessa kunnassa ainakin yksi ja niiden määrän on arvioitu olevan riittävä. Nuorisotilatoiminta perustuu nuorisolakiin (72/2006), jonka mukaan kuntien tehtäviin ”kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen, kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta, nuorten ympäristökasvatus sekä tarvittaessa nuorten työpajapalvelut ja etsivä nuorisotyö tai muut paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivat toimintamuodot.”

Nuorisotilojen toiminta perustuu näihin laissa määriteltyihin asioihin. Toiminnan tulee olla sosiaalisuutta vahvistavaa, nuorten kasvua ja itsenäistymistä tukevaa, sekä nuorten omalla ajalla tapahtuvaa. Nuorisotalot ovat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ja pääsääntöisesti tarkoitettu 12–17-vuotiaille. Nuorisotaloilla tulee olla nuorilla mahdollisuus vaikuttaa nuorisolähtöisesti nuorisotalojen toimintaan sekä heitä koskevaan päätöksentekoon. (Opetusministeriö 2007, 40.)

Tavoitteena nuorisotalotoiminnalle lapsi ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelmassa asetetaan että nuorisotalot ovat nuoria tavoittava laadukas kunnallinen nuorisotyön lähiöpalvelu. Toimenpiteenä kiinnitetään huomiota nuorisotyöntekijöiden pysyvyyteen, työntekijöiden riittävyyteen sekä palveluiden laatuun, osallistamalla nuoret toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. (Opetusministeriö 2007, 40.)

Kiilakosken (2011, 153) tutkimuksessa Talotyön ja alueellisen nuorisotyön kehittäminen todetaan, että nuorisotalo- ja nuorisotyö nuorisotaloilla ovat moninaista ja useista osasista koostuvaa. On tarkasteltava alueita, nuorisoa alueilla, nuorisotyötä alueilla ja muuta nuorisotyön kenttää. Nämä kaikki liittyvät toisiinsa ja niiden kehittäminen vaatii kokonaistilanteen tarkastelua.

Tutkimuksessa todettiin että maailmantilanteen muuttuessa on nuorisolla yhä enenevässä määrin tarvetta aikuisen läsnäololle. Tästä johtuen myös talotyön toimintaa tulisi kehittää tämän päivän nuorten tarpeita vastaavaksi (Kiilakoski 2011, 158).

Ajatellaan että nuorisotalot ovat kaikille avoimia, matalan kynnyksen paikkoja, samaan aikaan nuorisotyön kehittämishankkeen myötä nuorisotyölle asetetaan kuitenkin tavoitteeksi tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia nuoria talotoiminnan avulla. Tämän kunnallisen monitoimikoneen voidaan ajatella olevan nuorisotyön välineoptimismin mahdollistaja, jonka toiminnan uskotaan olevan niin houkuttelevaa, että se vastaa sekä ennaltaehkäisevään tarpeeseen että löytää puutoamisvaarassa olevat. (Kiilakoski 2011, 182–183.)

4 YHTEISTYÖ ON VOIMAA -PROJEKTIN TOTEUTUS

Tässä luvussa käsitellään, Yhteistyö on voimaa -projektia aina alun ideoinnista projektin päättämiseen tammikuiseen 2016 grilli-iltaan nuorten kanssa. Ensin kerromme mistä idea lähti liikkeelle sekä mitä toimenpiteitä teimme aluksi. Sen jälkeen kerromme projektin eri vaiheista, joihin kuuluvat yhteistyökumppaneiden etsiminen, rahoituksen hakeminen, nuoriin tutustuminen ja heidän motivointinsa, tiedottaminen sekä projektin kohokohta eli katoksen rakentaminen ja avajaiset.

4.1 Siitä se ajatus sitten lähti

Vuonna 2012 järjestettiin Luvialla infoilta kunnan yrittäjille ja vanhemmille kirjastolla, jossa oli pohdittu ratkaisuja nuorten ilkeiden tekoihin. Kaksi vuotta myöhemmin, syksyllä 2014, Luvialla suljettiin nuorisotila. Nuorten häiriökäyttäytyminen vain kasvoi kasvamistaan, useista ilkeiden teoista pahoinpitelyihin.

Tätä keskustelua seurattaessa toinen meistä opinnäytetyön tekijöistä sai idean tehdä opinnäytetyön luvialaisten nuorten kanssa. Asiasta keskusteltiin ja päätettiin yhteisymmärrykseen että tekisimme opinnäytetyön yhdessä ja toiminnallisena. Olimme jo tehneet useita ryhmitöitä yhdessä joten oli luonnollista aloittaa myös opinnäytetyön tekeminen yhdessä. Siitä alkoi ideointi, ja ideoinnin tulokset muuttuivat moneen kertaan. Aluksi mietimme että mitä jos perustaisimme kokonaan uuden nuorisotalon, yhdessä nuorten kanssa, mutta koimme sen kuitenkin turhan isotöiseksi. Lähdimme ottamaan yhteyttä Luvian vapaa-aikatoimeen ja nuorisotyön ammattilaisiin ja kysymään heidän mielipidettään.

Kävi ilmi, että koululaisille oli teetetty koulussa kysely, jossa oli tullut esiin että nuoret kaipaavat omaa katosta kylälle; paikkaa, jossa voisi olla ilman, että joku aikuinen tulisi heti ajamaan heidät pois. Vapaa-aikatoimesta ehdotettiin, että lähtisimme yhdessä nuorten kanssa toteuttamaan tätä katoksen rakentamiseksi.

aa ja me kiinnostuimme siitä. Kunnalta oli lupailtu nuorille uutta nuorisotaloa vuoden vaihteen jälkeen, joten tämä katosidea oli loistava idea.

Olimme tajunneet jo nuorisotaloidean myötä, että tarvitsemme yhteistyökumppaneita, jotka rahoittaisivat projektia tai antaisivat ainakin lahjoituksia materiaaleihin. Samaan aikaan toinen opinnäytetyön tekijöistä liittyi Luvian MLL:n paikallisyhdistykseen ja kertoi ideasta siellä. Yhdistyksen jäsenet olivat innoissaan projektista ja yksi heistä kertoi että on olemassa Leader-rahoitus, jota myöntää Satakunnan alueella Karhuseutu. Se on tarkoitettu maaseudun kehittämishankkeisiin ja muun muassa tällaiset nuorisoprojektit olisivat oikeanlaisia hankkeita, joita voisi rahoittaa.

4.2 Nuoriin tutustuminen

Ensiksi meidän piti kuitenkin tutustua nuoriin ennen kuin mitään projektia voitiin alkaa toteuttamaan saati rahoitusta hakemaan. Tammikuussa 2015, vuodenvaihteen jälkeen, nuorille avattiin Luvian keskustaan uusi nuorisotalo, jossa kävimme muutamina iltoina tutustumassa nuoriin. Lisäksi pidimme tiedotustilaisuuden nuorisotalolla sekä koululla ja jalkauduimme nuorten pariin. Yritimme tunkea itseämme vähän joka suunnasta nuorten läheisyyteen, mutta nuoriso ei oikein innostunut.

Teimme Facebookiin oman sivun katokselle ja tavoitimme vihdoinkin enemmän nuoria. Nuoret olivat silti edelleen aika nihkeästi mukana suunnittelemassa. Tuntui että projektin tarkoitus nuorten osallistaminen ei oikein ota tuulta purjeisiin. Ja tästä kiinnostuneena teimmekin nuorille kyselyn, miten he haluavat olla osallisina projektissa. Kyselyn tuloksista selvisi, että vain yksi halusi olla suunnittelussa mukana ja loput rakentamisvaiheessa mukana. Päätimme sitten, että me suunnittelemme ja hoidamme muodollisuudet kuntoon, ja nuoret saavat pysyttää katoksen yhdessä luvialaisten kanssa.

Toki informoimme nuoria koko ajan mitä olimme tekemässä ja tämä yksi nuori, joka oli kiinnostunut suunnitteluvaiheesta, sai olla mukana niin paljon kuin halu-

si. Välillä myös muut nuoret innostuivat suunnitteluvaiheesta ja ilmestyivät palaveriin. Rahoitushakemusta oli tekemässä kolme nuorta meidän kansamme.

4.3 Yhteistyökumppanit

Koska Kummallakaan meistä, opinnäytetyön tekijöistä ei ole rakennusalan kokemusta totesimme että tarvitsemme apua muualta. Otimme sähköpostitse yhteyttä luvialaisiin yhdistyksiin, josko heiltä löytyisi innokkaita talkoolaisia. Vies-tissä kerroimme projektista, mikä on sen tarkoitus ja tavoite ja millaista tukea heiltä kaipaamme. Onneksemme useat yhdistykset halusivat lähteä tukemaan projektiamme ja lopulta meillä oli mukana kuusi yhdistä ja kuusi yritystä. Luvian SPR oli ainoa joka tuki sekä rahallisesti että talkootöinä. Muut yhdistykset ja yritykset tulivat korvaamattomalla talkootyöllä tukemaan projektia. Osa yrityksistä tosin lahjoitti myös materiaalia projektiin.

Yhteistyö tehtiin pääasiassa Luvian kunnan sekä MLL Satakunnan piirin kanssa. Luvian kunta omistaa maan jolle katos rakennettiin joten rakennustarkastajan kanssa teimme rakennusluvat kuntoon. Tähän prosessiin liittyi myös naapureiden kuuleminen, joihin kävimme henkilökohtaisesti tutustumassa ja hake-massa allekirjoitukset lupapapereihin. Tarkastimme myös rajatolppien paikat yhdessä rakennustarkastajan kanssa.

MLL Satakunnan piiri haki projektillämme rahoituksen Karhuseudulta, koska Luvian paikallisyhdistyksellä ei ollut y-tunnusta, jota vaadittiin hakemuksen tekemiseen. Teimme tätä hakemusta varten MLL:lle toimintasuunnitelman, jonka avulla MLL:n Satakunnan piiritoimiston toiminnanjohtaja Tia Kemppainen teki hakemuksen. Kesäkuussa 2015 tehtiin hakemus ja kesäkuussa saimme myös tietää että olimme saaneet rahoituksen. Saimme myös ensiarvoisen tärkeää ja asiantuntevaa ohjausta piiritoimistolta rahoitushakemuksen tekemiseen sekä projektin vaiheisiin.

Muita yhteistyökumppaneita meillä oli muun muassa Kaffe Alma joka tarjosi yhteen suunnittelupalaveriin kahvit suunnitteluväelle, PIHA.si joka on piha ja puu-

tarha-alan yritys ja teki maansiirtotyöt kokonaan talkootöinä. Rakennusalan yritys RACMA Oy joka teki talkootöinä katoksen perustukset sekä paikallinen K-market Luotsipoika, joka tarjosi ensimmäisen päivän talkooväät talkooporukalle. Luvia Woods tarjosi joitakin rakennusmateriaaleja ja eräs nimettömänä pysyvä yritys tarjosi projektin maalit, pensselit ja telat.

Yhdistyksistä mukaan lähtivät Luvian Martat ry, Luvian Kesäteatteri, Luvian SPR:n paikallisyhdistys, MLL Luvian paikallisyhdistys, jotka toimivat kahvinkeitto ja makkaran paisto puuhissa. Luvian VPK kävi pitämässä nuorille, ensimmäisenä talkoointana alkupalosammutusharjoituksen. Luvian Lions ry toimi rakennustyön päätalkoolaisina, ilman heitä katos ei olisi noussut pystyyn. Paikalla oli joka ilta vähintään viisi leijonaa kasamaassa nuorten kanssa katosta ja oli hienoa nähdä miten hyvin heidän yhteistyönsä sujui.

Lionsin toiminnan ideana on auttaa ja tukea lapsia ja nuoria ja tärkein toiminta-alue on Lionsien oma asuinympäristö. Lionsit eivät korvaa julkisia palveluita vaan tukevat toiminnallaan sellaisia kohteita jotka jäävät kunnallisten varojen ulkopuolelle. Vapaaehtoistyön lisäksi Lionsit antavat myös rahallista avustusta.(Suomen Lions-liitto ry 2016.)

4.4 Budjetti, rahoitus ja kokonaiskustannukset

Haimme projektille Leader-rahoitusta Karhuseudulta, joka on maaseudun kehittämissyhteistyö. Tarkoituksena on tukea ja innostaa maaseudun kuntia oman ympäristön ja toiminnan kehittämiseen.(Karhuseutu 2016.) Projektissamme yhdistyi sekä kehittämisrahoitus että hankerahoitus. Saimme katokseen Otso Osaa! maksimi-tukiprosentin. Investointien osalta hyväksyttiin summasta 6239 eurosta 4679 euroa joka on 75 % haetusta summasta, loppu 25 % tuli saada omakustanteisesti eli talkoilla tai omalla rahalla. Kehittämisen osalta saimme 100 % tuen eli 3440 euroa joka oli varattu meidän palkkioihin sekä avajaiskustannuksiin. (Pihlajamaa 2015.) Lisäksi SPR Luvian paikallisyhdistys tuki projektiamme 100 eurolla.

TAULUKKO 1. Budjetti

Asia/Tarvike/materiaali	Arvioitu summa	Toteutunut summa
Katos	3180	3180
Pohjatyöt	300	300
Nimikyltti	200	80
Maalit	300	saatiin lahjoituksena
Grilli	399	219
Talkootarjoilut	300	123,23
puumateriaali	-	271,08
harkot+kura perustukseen	-	saatiin lahjoituksena
Ruuvit + muut rakennusmateriaalit	-	76,75
Katoksen valot	-	99,20
Postikulut	-	0,41
Yhteensä		4349,67
Kehittäminen		
Avajaiset (sis. esiintyjät, tarjoilut, koristelut)	1000	400+61,52
Hankesuunnittelijoiden palkat	2x1220	2x1220
Yhteensä		2901,52

TAULUKKO 2. Talkootunnit

Päivä	Henkilötyötunnit	Konetyötunnit
Maanantai	13	9
Tiistai	5	
Keskiviikko	39,5	
Torstai	36	
Perjantai	36	
Lauantai	15	
Tiistai (Ava- jaiset)	9	
yhteensä	144,5	9

4.5 Ohjausryhmä

6.7.2015 pidimme MLL:n Satakunnan piiritoimistolla suunnittelupalaverin projektin ohjausryhmän kanssa, johon kuului MLL:n Satakunnan piirin toiminnanjohtaja Tia Kemppainen, MLL:n Luvian paikallisyhdistyksen puheenjohtaja Terhi Oikonen, yhdistyksen jäsen Miia Koskenvaara, sekä Me opinnäytetyöntekijät Pasi Valovuori sekä Laura Elonen. Ohjausryhmän tarkoituksena oli valvoa projektin etenemistä sekä tavoitteiden toteutumista. Ohjausryhmän palaverissa päätettiin että Laura Elonen toimii projektin johtajana ja kantaa vastuun projektin etenemisestä yhdessä Pasi Valovuon kanssa, sekä huolehtii tiedottamisesta sekä kirjaamisesta.

Ohjausryhmä piti toisen palaverin juuri ennen rakennustöiden aloittamista 17.8.2015 klo 18.00 Luvian nuorisotalolla. Tällöin palaveriin osallistui myös kaksi nuorisonedustajaa, sekä nuorisotyöntekijä Mia Sajantola kunnan puolelta. Toiminnanjohtaja Tia Kemppainen ei ollut tässä palaverissa paikalla. Tässä palaverissa oli tarkoitus käydä käytännön asioita läpi, koska seuraavalla viikolla oli alkamassa katoksen rakentaminen.

4.6 Tiedottaminen

Projektin alkuvaiheessa tiedottamisesta ei vielä tehty suunnitelmaa mutta kun Karhuseutu ja MLL:n Satakunnan piiri astuivat kuvioon rahoituksellaan, vaadittiin meiltä tiedottamisen suhteen tarkkuutta. Kaikessa tiedottamisessa tuli näkyä MLL:n ja Leaderin logo, sekä EU:n lippu. Tämä koski kaikkia esitteitä, nettijulkaisuja ja lehtijulkaisuja joita projektin tiimoilta tehtiin. Projektista tehtiin Satakunnan kansaan ja Länsisuomi lehteen artikkelit, Satakunnan kansa haastatteli nuoria ja talkoolaisia, Länsisuomi meitä opinnäytetyön tekijöitä.

Keväällä 2015 toinen opinnäytetyön tekijöistä kirjoitti myös blogikirjoituksen NUOKKA.fi sivustolle, joka on satakuntalaisten nuorten oma sivusto. Tässä vaiheessa projekti oli vasta aluillaan ja mukana ei ollut vielä MLL eikä Leader, joten tästä julkaisusta puuttuvat logot. Kirjoitus oli myös enemmän mielipidekirjoitustyypinen juttu.

Pidimme rehtorin pyynnöstä tiedotustilaisuuden Luvian yhtenäiskoulussa yläkoulun puolella huhtikuussa 2015. Tilaisuudessa kerroimme nuorille ideastamme ja kyselimme kuinka moni mahdollisesti oli kiinnostunut. Yksi käsi nousi ylös. Emme lannistuneet, sillä puskaradion kautta kuulimme kuitenkin viestiä nuorilta, että halukkuutta katoksen kasaamiseen olisi.

Koska nuorten aktivoiminen projektiin oli haasteellista, laadimme Facebookiin oman sivun nuorille ”Nuorille oma katos”, jossa toteutimme pääasiallisesti tiedottamisen nuorille. Kun katoksen kasaamisen ajankohta alkoi lähestyä, pyysimme yhtä nuorta tekemään whatsapp-ryhmän, jotta saisimme viestimme vielä nopeammin nuorille. Tämä ryhmä osoittautui viestinnän kannalta parhaaksi, sillä nuoret käyttävät whatsapp-ohjelmaa enemmän kuin esimerkiksi Facebook-ohjelmaa. Ryhmässä jaettiin myös paljon nuorten omaa materiaalia, joten koemme että nuorilla oli aika hyvä luottamus meihin jo varhain. Ryhmä toimii edelleen, puolen vuoden jälkeen katoksen pystyyn nousemisesta ja edelleen kirjoitellaan kuulumisia välillä.

4.7 Riskit

Etukäteen arvioimme projektin riskeiksi sen, että emme saa rahoitusta, että nuoret eivät osallistu tai katoksen toimitus viivästyy. Heinäkuussa 2015 pidetyssä ohjausryhmän palaverissa käytiin läpi myös muun muassa mahdollisia riskejä joita olimme pohtineet jo aiemmin opinnäytetyön suunnitelmaa tehdessä.

Pohtimamme riskit osoittautuivat jälkikäteen turhiksi peloiksi, sillä rahoituksen saaminen onnistui ja nuoretkin innostuivat hyvin ja katos tuli ajallaan. Katoksen kasaamisessa tosin ilmeni heti alkuun ongelmia, sillä se oli tarkoitettu rakennettavaksi kivilaatan päälle ja meillä oli harkoista ja laudoista tehty perustus, joten siitä puuttui siis lattia. Onneksi meillä oli nopeasti ratkaisuja tekeviä Lionsclubilaisia talkoissa ja he lähtivät hakemaan lautaa Luvian puutavaratalosta. Tästä meille tuli 250 € lisälasku, joka onneksi kompensoitui kun saimme maalit lahjoituksina.

Mahdollinen riski projektin onnistumiselle olisi ollut aikataulutuksen. Avajaiset oli sovittu syyskuun 1. päivään 2015 ja se oli jo painettu hyvissä ajoin kuntatiedotteeseen. Tuolla viikolla, jolloin avajaiset oli tarkoitus pitää, juhlittiin Luvialla nuorten viikkoa ja oli äärimmäisen tärkeää saada samalle viikolle nuo avajaisjuhlat.

Huolellisella aikataulutuksen suunnittelulla tällaiset ongelmat voitiin ehkäistä. Meillä oli kaivurin maansiirtotöille varattu kokonainen päivä ja PIHA.SI -yritys oman alansa ammattilaisena oli tämän meille arvioinut, joten meillä oli täysi luotto siihen että se pitää. Racma oy:n tekemille perustuksille oli myös varattu kokonainen päivä ja se riitti hyvin. Katoksen kasaamiseen oli viikonloppu mukaan luettuna varattu aikaa viisi päivää ja katosta tilatessa meille sanottiin että sen kasaa vaikka yhdessä päivässä, joten tämä viisi päivää oli täysin riittävä ja saimme vielä maalattuakin sen sinä aikana. Vaikka meiltä puuttuivatkin lattia-laudat, pysyimme silti aikataulussa hyvin.

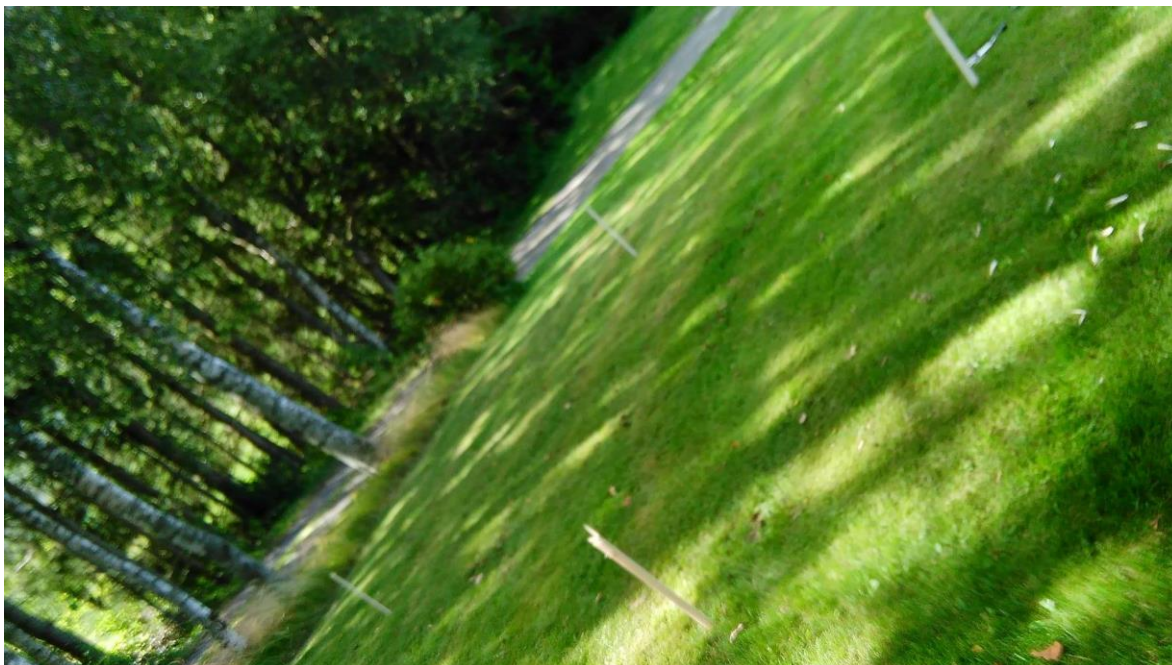
4.8 Luvat ja vakuutukset

Talkoita sekä avajaisia varten piti hankkia erilaisia lupia. Vapaa-aikatoimen vapaa-aikasihteeri Maija Penttilän kanssa tehtiin keväällä 2015 yhteistyösopimus katosprojektista. Katosta varten tuli hakea myös rakennuslupa, jonka kunta teki meidän puolesta, meidän osuudeksi tuli hakea naapureilta hyväksyntä katoksen luvulle. Talkoot tuli myös vakuuttaa ja se hoitui MLL:n puolesta olemassa olevalla talkoovakuutuksella.

Avajaisista tehtiin kunnan oma turvallisuus asiakirja jonka me täytimme ja toimimme kuntaan. Erillistä huvilupaa ei tarvinnut tehdä poliisilaitokselle sillä tapahtuma oli niin pienimuotoinen. Avajaisissa esiintyvät tulitaiteilijat sen sijaan toimitivat omalta osaltaan Satakunnan pelastuslaitokselle turvallisuussuunnitelman. Koska talkoot ja avajaiset olivat avoimia tilaisuuksia ja nuorille vapaaehtoisia ei meidän tarvinnut tehdä lupalappuja nuorten vanhemmille.

4.9 Toteutus ja avajaiset

Katoksen rajatolpat kävimme yhdessä rakennustarkastaja Merja Välimäen sekä kunnan huoltomiesten kanssa mittaamassa edellisellä viikolla, kun rakennustyöt aloitettiin viikolla 35. Viikonloppuna jaettiin vielä viereisiin taloyhtiöihin laput seuraavan viikon rakennustöiden alkamisesta.

KUVA 1. Mittatikkujen pystytys.

Maanantai 24.8.2015

Aamulla 8.30 käynnistyi Jari Wallinin kaivuri nuorisotalon pihalla ja aloitti maansiirtotyöt katoksen perustuksia varten. Wallinilla oli myös kaksi piha- ja puutarha-alan opiskelijaa Sataedusta mukana. Ensin mitattiin paikka uudelleen sillä ruohonleikkaaja oli heitellyt rajatolpat sivuun ja tämän jälkeen hommat saattoi alkaa. Lounasaikaan Wallin vietiin lounaalle paikalliseen Kaffe Almaan. Päivän ohjelmaan kuului myös yhteistyö paikallisen K-Marketin kanssa, talkooväät hankittiin heiltä tililaskuun ja kauppias tarjosi myös kahvit, pullat, suodatinpussit sekä sokerit ensimmäiselle talkoopäivälle.

Tiistai 25.8.2015

Tiistaina organisoimme muun muassa materiaalihankintoja katoksen kasaamista varten. Jouduimme käymään useassa eri kaupassa, koska kaikkia tarvittavia tavaroita ei löytynyt yhdestä kaupasta. Olimme pattitilanteessa kun ruuviostokset ylittivät budjetin. Kyseisessä kaupassa kuitenkin kassalla selvisi, ettemme edes voi hankkia tarvikkeita heidän kaupastaan sillä laskuostoksia varten tulee tehdä tili ja siihen menisi kaksi viikkoa. Lähdimme kaupasta ja mietimme hetken

mitä tehdään. Soitettiin muihin kaupungin rautakauppoihin ja saimme väliaikaisen tilin luotua vain yhden kerran ostoksiin toisesta rautakaupasta, joten lähdimme sinne ostoksille. Saimme ruuvimme sieltä myös halvemmalla.

Tämän jälkeen oli vielä maalit hankittavana ja muutaman puhelun jälkeen saimme maalit lahjoituksena eräästä nimettömänä pysyvästä maalikaupasta. Kaikki hankinnat oli valmiina ja auton nokka kohti Luviaa. Seuraavana vuorossa oli yhteistyökumppani RACMA Oyn työntekijän tapaaminen katoksella ja perustusten tekeminen. Tiistaina illalla yksi osallistunut nuori kävi pesemässä katokselle tulevat terassipöydät ja tuolit toisen opinnäytetyön tekijän kotona missä niitä säilytettiin.

KUVA 2. Perustukset valmiina.

Keskiviikko 26.8.2015

Ensimmäinen päivä, jolloin katoksen kasaaminen aloitettiin. Talkoot oli sovittu aloitettavaksi kello 17.00. Ensimmäinen paikalla oli nuorison edustaja tyttö. Hieman hänen jälkeensä alkoi ilmestyä Lions-klubilaisia ja heitä tulikin paikalle kuusi henkilöä. Tässä vaiheessa nuorisoa oli paikalla neljä. Olimme varmoja että tästä tulee vielä loistava juttu. Meillä oli peräti neljä nuorta paikalla.

Olimme sopineet kuudeksi alkupalosammutusharjoituksen nuorille, sillä olimme kuulleet kylältä huhuja, että joku nuorista saattaisi käydä polttamassa katoksen. Alkupalosammutusharjoitus oli kannanottomme tähän huhuun. Osoitimme, että olimme kuulleet asian ja reagoineet antamalla heille itselleen keinot sammuttaa nuo huhut. Nuoret tykkäsivät sammutusharjoituksesta ja kaikki paikalla olevat nuoret osallistuivat siihen.

KUVA 3. Alkupalosammutusharjoitukset, vetäjänä Juha Duldin Luvian VPK.

Samaan aikaan Lions-klubilaiset olivat havainneet, että katoksesta puuttuu lattia, joten heistä osa lähti hakemaan lisää lautaa Luvian puutavaratalosta ja osa jäi tekemään muutoksia perustuksiin jotka lattian puuttumisen vuoksi oli muutettava. Tässä vaiheessa oli hyvä, että meillä oli nuorille muuta ohjelmaa sillä he olisivat kadonneet, kun heti eivät päässeetkään nikkaroimaan.

Kun lattiamateriaalit saapuivat, pääsivät talkoolaiset kunnolla työhön kiinni ja leijonien ja nuorten yhteistyö olikin aivan mahtavaa katseltavaa. Ihan kuin he olisivat rakentaneet ennenkin yhdessä katoksia. Ja nuorten ilo oli hienoa katseltavaa, he saivat vastuuta, rakentaa heille itselleen oikeata rakennusta. Ja ensimmäisenä talkoopäivänä olikin saatu melkein koko katos jo pystyyn. Nuoria osallistui katoksen kasaamiseen ensimmäisenä iltana kaiken kaikkiaan 15. Osa oli katselemassa, mutta suurin osa teki jotain talkoisiin liittyvää. Kaikki nuoret kokivat tärkeäksi saada kirjoittaa nimensä talkoolistaan.

Talkooväistä vastasi ensimmäisenä iltana Luvian kesäteatterilaiset, tarjolla oli makkaraa ja mehua sekä kahvia ja keksejä.

KUVA 4. Ensimmäisen illan aikaansaannos.

Torstai 27.8.2015

Illan talkoot alkoivat samaan tapaan kuin edellisenä iltana kello 17.00 ja paikalla oli heti alkuun jo saman verran väkeä kuin edellisenä iltana parhaimmillaan eli noin 15. Katoksen kasaaminen oli nyt helppo aloittaa siitä mihin edellisenä iltana oli jääty. Leijonia oli paikalla jälleen kuusia ahkeraa talkoolaista. Talkooväistä vastasi torstaina SPR Luvian paikallisjaosto ja tarjolla oli makkaraa ja mehua sekä kahvia ja keksejä.

Torstain talkoisiin paukahti yhtäkkiä noin kolmekymmentä nuorta lisää ja meille tuli paniikki, leviävätkö hommat täysin käsiin? Miten tämä tilanne hallitaan? Riittääkö kaikille makkaraa? Toinen meistä opinnäytetyön tekijöistä lähti hakemaan kaupasta lisää makkaraa ja toinen yritti pitää tilanteen hallinnassa. Tämä oli todellakin tilanne, johon ei ollut varauduttu. Katos-projekti kiinnosti nuoria.

Tilanteesta selvittiin hyvin kun osa nuorista kävi vain katsomassa mitä katoksella oikein tapahtuu ja osa jäi paikalle joko katsomaan tai talkoisiin. Talkoissa oli mukava ja leppoisa tunnelma. Nuorilla oli selkeästi hyvä olla, kun he tulivat iloisesti paikalle ja tarttuivat reippaasti työhön. Tilanne oli erilainen kuin esimerkiksi perinteinen ilta nuorisotalolla, säännöt olivat vähän löyhemmät, sillä vieraina ihmisinä emme voineet kieltää energiajuomia tai nuorten tupakointia. Tupakoinnista sanottiin että nuorisotalon alueella ei polteta, se oli kiellettyä.

KUVA 5. Rakentamista.

Perjantai 28.8.2015

Viimeinen talkoilta ja paikalla oli jälleen nuoria runsaslukuisesti. Jopa ne nuoret jotka olivat vain katsomassa ja vanhoivat, etteivät yhtäkään naulaa katokseen hakkaa, olivat perjantai-iltana katolla laittamassa kattohuopia kiinni. Tavoite oli saavutettu, nuoret osallistuivat katoksen kasaamiseen ja ihan vapaaehtoisesti. Joiltakin otti aikansa lämmetä ajatukselle mutta lopulta kiinnostus voitti ja hekin osallistuivat.

Talkooväistä huolehti perjantaina Luvian Martat ry, he olivat leiponeet sämpylöitä ja lisäksi oli makkaraa.

KUVA 6. Loppusilausta vaille valmis katos.

Lauantai 29.8.2015

Lauantaina talkoilimme vielä maalaten katosta. Paikalle saapui myös yksi nuorison jäsen. Edellisenä iltana vietettiin Satakunnassa Venetsialaisia, joten nämä juhlat verottivat nuorison osallistumista. Olimme kuitenkin ylpeitä tästä yhdestä reippaasta nuoresta.

Muut aktiiviset maalaajat koostuivat aikuisjäsenistä, Luvian MLL:n jäsenistä sekä nuorten vanhemmista. Talkooväiksi haettiin lauantaina läheisestä pizzariasta pizzat. Aikaa maalaamiseen kului muutama tunti ja lopuksi kannoimme sisälle vielä lahjoituksena saadut terassipöydät ja tuolit.

KUVA 7. Valmis katos.

Avajaiset

Avajaisia juhlittiin tiistaina 1.9.2015, jolloin Luvialla vietettiin myös nuorten viikkoa. Avajaisia varten olimme tehneet kyselyitä useampaan kertaan mitä esiintyjää nuoret toivoisivat paikalle. Emme saaneet kuitenkaan minkäänlaisia järkeviä vastauksia joten järjestimme esiintyjät itse. Ensimmäisenä esiintyjänä meillä oli avajaisissa tulitaitelijoita Tampereelta ja toisena esiintyjänä porilainen stand up koomikko Jari Valli.

Avajaiset olivat mielestämme onnistuneet ja paikalle oli kutsuttu yhteistyökumppaneita jotka olivat talkoissa tai katosprojektissa jotenkin mukana. MLL:n Satakunnan piiritoimistolta toiminnanjohtaja Tia Kemppainen piti puheen aktiivisesta toiminnasta. Lisäksi nuorisosihteeri Mia Sajantola (2016) puhui omalta osaltaan miten katos tulee näkymään osana Luvian nuorisotyötä. Me opinnäytetyön teki-

jät puhuimme myös, kiitimme nuoria aktiivisesta panostuksesta, sekä yhteistyökumppaneita heidän tuestaan.

Avajaiset oli yhdessä nuorten kanssa järjestetty. Nuoret osallistuivat muun muassa koristeluun ja musiikin soittamiseen. Luvian Martat hoitivat tarjoilun avajaisissa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön toteutus meni aikataulullisesti niin kuin pitikin pieniä mutkia silti tuli matkaan kun huomattiin että katoksesta puuttuu kokonaan pohja ja tämä tuotti ylimääräisen reissun puutavarataloon, joka puolestaan myös teki muutoksia budjettiin.

Budjetti meni muutenkin suunnitelmista poiketen vähän uusiksi, kun osa tavaroista ei maksanutkaan mitään kuten maalit, jotka saatiin lahjoituksena, mutta taas ruuveja ja nautoja tarvittiin jota emme olleet etukäteen budjetoineet. Talokoeväisiin ei mennyt niin paljon raha mitä oli budjetoitu, eikä koristeisiin tai grilliin, joten näillä rahoilla on mahdollista hankkia nyt katokseen valaisin ja pistorasiala. Myöskään kyltti ei maksanut 200€ joten siitäkin jäi varoja käyttämättä, talokootunteja kertyi enemmän kuin olisi pitänyt.

Yllättäviä haasteita tuli kuntalaisista, kun yhtäkkiä suomi24.fi-keskustelupalstalle ilmestyi keskusteluryhmä nimellä NUORILLE KATOS, jossa kritisoitiin katoksen tarvetta sekä sijaintia. Katos koettiin haittana naapurissa asuville vanhuksille, sekä pelättiin että katoksen sijainti aiheuttaisi liikennettä ja tihutöitä viereisellä hautausmaalla. Keskustelu sai myös useita puolustavia kommentteja, niin nuorilta kuin aikuisiltakin. Tällä hetkellä keskusteluun on kirjoitettu 78 kommenttia. Loppuvaiheessa kommentointi meni epäasialliseksi kun siellä alettiin kommentoida henkilökohtaisuuksia meistä katoksen alullepanijoista. Keskustelun jälkeen suomi24.fi keskustelupalstalle ilmestyi vielä useita muitakin keskusteluryhmiä, jotka koskivat toista opinnäytetyön tekijää ja hänen perhettään. Lopulta kommentointi kuitenkin loppui kun se ei saanut vastakaikua mistään suunnalta.

Keskusteluryhmällä oli kuitenkin myös positiivisia vaikutuksia. Se sai nuoret puolustamaan itseään ja katosta ja heidän yhteisöllisyytensä kasvoi. Samalla tunne siitä, että me opinnäytetyön tekijät olemme heidän puolellaan ja heidän tukenaan, voimistui. Myös aikuisia kävi kommentoimassa keskustelua nuorisoa puolustaen, ja se antoi toivoa siitä että osa luvialaisista uskoo tähän mahdolli-

suuteen ja näkee nuorissa saman potentiaalin kuin me. Keskustelu ei ollut ai-noastaan pahasta.

Etukäteen pelkäsimme että nuoret eivät innostu rakennuspuuhista eivätkä lähde talkoisiin mutta se osoittautui jo ensimmäisenä talkoointana turhaksi peloksi. En-simmäisenä iltana nuoria oli kasaamassa katosta 13 nuorta, osa vähemmän aktiivisesti, osa enemmän ja seuraavana päivänä parhaimmillaan paikalla pyö-rähti noin 40 nuorta. Siinä kohtaa meinasi meille iskeä paniikki, miten hallit-semme koko porukan ja ettei tule häiriöitä. Osa nuorista kävi kuitenkin vain kat-somassa mitä nuorisotalon pihalla tapahtuu ja lähti jatkamaan matkaansa. Aktii-visia nuoria rakentajaporukassa oli kaiken kaikkiaan koko talkoiden ajan noin 10.

Osallistamisen kolmen prinssiipin näkökulmasta ajateltuna projektissamme toteu-tui osallistaminen osittain. Auvisen ja Liikan (2015, 9) mukaan osallistamisen peruseriaatteita ovat avoimuus ja se että projektin jokaisessa hetkessä projek-tiin kuuluvilla sekä sidosryhmillä on mahdollisuus tutustua projektin vaiheisiin. Näin toiminnan kehittäminen parempaan suuntaan on koko ajan mahdollista.

Meidän projektissamme tämä ei kuitenkaan toteutunut täysin sillä osalla projek-tiin osallistuneilla tahoilla ei ollut mahdollisuutta vaikuttaa projektin suunnitteluun tai toteutukseen. Tällaisia oli esimerkiksi yhteistyökumppanimme jotka olivat kasaamassa katosta ja kestittämässä talkooväkeä. Emme kyselleet projektin eri vaiheissa heiltä mielipiteitä eikä projektin vaiheet olleet kovin avoimia heidän kohdallaan. Kun taas nuorille, jotka olivat meidän pääasiallinen kohderyhmä, projektin vaiheet olivat kaikki avoimia.

Tulevaisuutta ajatellen, tekisimme tämän osuuden toisin. Voisimme vähentää yhteistyökumppaneiden määrää ja ottaa kaikki mukaan suunnitteluvaiheisiin. Tai määrä voitaisiin pitää samana, mutta voisimme tehdä sosiaaliseen mediaan ryhmän, joka olisi kaikille projektin osapuolille avoin ja kaikki voisivat sanoa mie-lipiteitään siihen liittyvissä asioissa. Tässä projektissa meillä oli nuorille suun-nattu ryhmä sekä Facebookissa että Whatsappissa, näihin ryhmiin oli kyllä pää-sy myös osalla mukana olleista aikuisilla.

Suunnittelimme myös yhteisen suunnitteluillan pitämistä jossa olisi ollut mukana myös talkoolaisia. Kiireellisten aikataulujen vuoksi tämä jäi kuitenkin pitämättä. Ja suunnitelmissa oli myös tiedotustilaisuuden pitäminen kyläläisille projektista, jossa olisi voitu käydä keskustelua aiheesta. Tämä idea taas ei saanut kannatusta vapaa-aikatoimen puolelta joten päädyimme tiedottamaan vain kuntatiedotteessa, yläkoululaisten vanhempainillassa sekä henkilökohtaisesti naapureille.

Kolmas periaate toteutui myös. Vaikka projektilla oli raamit ja suunnitelma alusta alkaen, se muokkautui silti matkan varrella uusien ideoiden mukaan. Esimerkiksi alun perin meidän oli tarkoitus kerjätä katoksen rahoitukseen tarvittavat rahat yhdistyksiltä ja yrityksiltä, nyt saimme kokonaan ulkopuolisen rahoittajan.

5.1 Seuraavaa nuorisoprojektia ajatellen

Mikäli lähtisimme samankaltaiseen projektiin uudestaan, aloittaisimme sen vieläkin huolellisemmalla suunnittelulla. Projektiin oli hyvin aikaa varattu, sillä aloitimme suunnittelun jo 2014 marraskuussa ja lähestyimme ensin kuntaa ja kysyimme heidän ajatuksiaan, onko tällaiselle projektille tarvetta. Kuitenkin meille jäi tunne että jotain jäi puuttumaan. Ehkä tehtävien jako meidän opinnäytetyön tekijöiden välillä olisi voinut olla selkeämpi. Nyt toinen meistä joka asuu Luviolla toetti paljon asioita ilman toista, koska se oli helpompaa.

Lisäksi toteuttaisimme projektin niin, ettei kummallakaan olisi muuta tehtävää samaan aikaan, koska nyt koulunkäynti sekä työt olivat myös osittain projektin tiellä. Projektiin tulisi varata hyvin aikaa ja mahdollisuutta panostaa siihen täysillä.

6 POHDINTA

Olemme tyytyväisiä projektin lopputulokseen, kuntalaisten innostuneeseen asenteeseen ja ennen kaikkea nuorten osallistumiseen. Muutamina iltoina, kun toinen opinnäytetyön tekijöistä on ajanut ohi, on katoksella istuskellut nuorisoa. Edelleen he sinnikkäästi oleilevat myös kaupan ja kirjaston nurkalla ja meidän mielestämme se on hyvä asia. On hyvä että he eivät ole viikonloppuisin katoksella, koska siinä asuu vanhuksia suhteellisen lähellä. Koemme että parempi paikka on kaupan ja kirjaston kulmilla kun siellä ei asutusta ole niin vieressä. Kaikista parhain vaihtoehto olisi ollut että katos olisi voitu rakentaa sellaiseen paikkaan jossa nuoret voisivat viettää aikaansa koko ajan, esimerkiksi vanhan nuorisotalon pihapiiriin, mutta se ei ollut mahdollista teknisistä syistä.

Ammatillisesta näkökulmasta opimme projektia toteuttaessa paljon uutta. Yhteistyökumppaneiden etsiminen, yhteydenotto ja kommunikointi kehittivät kommunikointitaitojamme sekä yhteistyösopimusten laadintaa. Olimme useiden eri toimijoiden kanssa tekemisissä ja se vaati sosiaalista ja aktiivista otetta meiltä.

Jälkikäteen ajatellen monta asiaa olisi voinut tehdä myös toisin. Kummallakaan meistä ei etukäteen ollut minkäänlaista kokemusta projektin johtamisesta joten moni asia opittiin myös kantapään kautta. Kuten se että etukäteen on tosiaan hyvä tehdä kunnon suunnitelmat ja kysyä itseltä miksi teemme näin? Mikä on tavoite? Mihin tällä pyrimme? Aikataulutus olisi voinut olla tarkempi ja tiedotussuunnitelma alusta alkaen. Me teimme tiedotussuunnitelman vasta heinäkuussa kun projekti oli jo hyvässä vauhdissa.

Toinen meistä on luova ja idearikas ja silloin aiheen fokus voi kadota ja ruveta rönsyilemään. Luovuus on tärkeä ominaisuus projekteja suunniteltaessa ja ilman hyviä luovia ideoita moni asia olisi jäänyt tekemättä. Onneksi taas toinen meistä on tasainen ja ymmärsi usein sanoa että ”no niin, takaisin maan pinnalle”. Eli vastakohtat täydensivät projektissa hyvin toisiaan ja lopputuloksena oli varsin onnistunut projekti.

Katoksen rakentamisesta aiheutunut keskustelu internetin keskustelupalsta Suomi24:lla sekoitti hetkellisesti ajatuksemme ja varsinkin Lauran, sillä kommentointi meni niin törkeästi henkilökohtaisuuksiin Lauran kohdalla. Tuossa tilanteessa unohtui lähettää kiitoskortit yhteistyökumppaneille projektista. Se korjattiin kuitenkin myöhemmin, kun arki alkoi palautua normaalimmaksi.

Paremmalla suunnittelulla ja perehtymisellä projektin tuottamiseen, olisimme voineet joitakin asioita tehdä helpommin, mutta totta on, että tällaisen projektin tekeminen vaatii aikaa ja energiaa.

LÄHTEET

- Auvinen, Ari-Matti & Liikka, Piia 2015. Osallistamisen käsikirja. Hämeenlinna: Suomen eoppimiskeskus ry. viitattu 12.2.2016
<http://www.slideshare.net/eOppimiskeskus/osallistamisen-ksikirja>
- Aalto-atturi, Sari & Wilhelmsson Niklas 2010. Demokratiapolitiikan suuntaviivat. Oikeusministeriö.
http://www.oikeusministerio.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/142010demokratiapolitiikansuuntaviivat/Files/OMML_14_2010_Demokratiapolitiikan_suuntaviivat_Wilhelmsson_191s_8046_kt.pdf
- Gretschel, Anu 2011. Nuorisotalo mahdollistavana lähiyhteisönä: nuorten näkökulma. Helsingin kaupunki: Nuorisoasiainkeskus
- Jokinen, Kimmo & Pohjola, Kirsi 2008. Lasten media ja toimijuus. Teoksessa Anu Gretschel & Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 177-192
- Karhuseutu 2016. Tietoa meistä – yleistä. viitattu 10.2.2016
http://www.karhuseutu.fi/leader_karhuseutu/tietoa_meista/yleista
- Kiilakoski, Tomi 2007. Lapset ja nuoret kuntalaisina. Teoksessa Anu Gretschel, & Tomi Kiilakoski (toim.) Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto, 8–24.
- Kiilakoski, Tomi 2011. Talotyön ja alueellisen nuorisotyön kehittäminen. Teoksessa Veronika Honkasalo, Tomi Kiilakoski & Antti Kivijärvi Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 114 & Kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämisverkosto
- Kiilakoski, Tomi & Gretschel, Anu 2012. Johdanto. Teoksessa Tomi Kiilakoski, ym. Demokratiaoppitunti. Lasten ja nuorten kunta 2010-luvun alussa. Nuorisotutkimusverkoston & Nuorisotutkimusseuran julkaisuna.

- Kiilakoski, Tomi & Taiponen, Janne 2011. Osallisuus ja osallistuminen verkko-perustaisessa nuorisotyössä. Teoksessa Jani Merikivi, Päivi Timonen & Leena Tuuttila (2011) Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkko-perustaiseen nuorisotyöhön. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 111 & Humak, Sarja C 25 & Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus, julkaisuja 2/2011, 75–89
- Kokkonen, Tuomo; Närhi, Kati & Matthies, Tuula-Leena 2014. Asiakkaiden osallisuus ja harkintavalta palvelujärjestelmässä. Lehdessä Janus, Sosiaalipolitiikan ja sosiaalityön tutkimuksen aikakauslehti. 227 – 244. Viitattu 18.1.2016 <http://ojs.tsv.fi/index.php/janus/article/view/51212>
- Kuikka, Anu; Utriainen, Jarkko & Virkkunen, Anne 2012. Onnistunut projekti. Vanhus- ja lähimmäispalvelun liiton projektikäsikirja. Helsinki: Kehittyvät vanhuspalvelut julkaisuja 2/2012
- MLL 2016. Kaverisuhteet. Vanhempainnetti. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 18.1.2016 http://www.mll.fi/vanhempainnetti/tietokulma/kasvu_ja_kehitys/12_1_5-vuotias/kaverisuhteet/
- Nuorisolaki 72/2006. Viitattu 18.1.2016 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=20.8.2010%2F693>
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2014. Ihmisen psykologinen kehitys. Jyväskylällä: PS-kustannus
- Opetusministeriö 2007. Lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma 2007–2011. ”Tulevaisuus velvoittaa, tämä päivä ratkaisee”. Helsinki.
- Pakkanen, Iida 2014. Luviolla puututaan tiukemmin nuorten häiriökäyttäytymiseen. Satakunnan Kansa 24.11.2014. Viitattu 28.9.2015 http://yle.fi/uutiset/luviolla_puututaan_tiukemmin_nuorten_hairiokayttaytymiseen/7647083
- Pohjantammi, Ismo 2004. Nuorten poliittisen osallistumisen poliittiset taustat. Teoksessa: Nuorten ääni ja kunnantalon heikko kaiku; Nuoret kunnallisessa demokratiassa ja paikallisissa vaikuttajaryhmissä. Helsinki: Edita. 170 – 187

Sajantola, Mia 2016. Henkilökohtainen tiedonanto. Luvia

Satakunnan Kansa 2014. Luvia sulki nuorisotalon sisäilmaongelmien vuoksi.

Viitattu 28.9.2015

<http://www.satakunnankansa.fi/Satakunta/1194932976385/artikkeli/luvia+sulki+nuorisotalon+sisailmaongelmien+vuoksi.html>

Suomen Lions – liitto ry 2016. Kiinnostaako jäsenyys. Viitattu 18.1.2016

http://www.lions.fi/toiminta/kiinnostaako_jasenyy/

Väestöliitto 2016. Itsetunto. Viitattu 18.2.2016 <https://vaestoliitto->

[fi.directo.fi/nuoret/mina-ja-muut/itsetunto/](https://vaestoliitto-fi.directo.fi/nuoret/mina-ja-muut/itsetunto/)

LIITTEET

LIITE 1. Lehtijuttu, Satakunnan Kansa

VKO 39
VKO 40
10.15-11.45 HANNA TUUK
VP
17-20.30 TYK
18.30-16 TYK JETI Heidemantti
8.30-8.30-15.15 LAMP
12.15-12.15
VP

Satakunnan Kansa // Maanantaina 31. elokuuta 2015

6 UUTISET

LUVIAN Lions Clubin vapaaehtoiset kokosivat puolivalmiina tilatun katoksen paikallisten nuorten kanssa.

Itse rakennettua ei ainakaan kukaan polta

- Monien häirikköinä kohtelemat luvialaisnuoret osallistuivat uuden hengailukatoksen rakentamiseen.
- Luvian keskustassa ei ole ollut nuorille juuri oleskelutilaa.

Tuomas Haakana
Luvia

● Omin käsin rakennettu pysyy ehjänä. Suunnilleen tällaiseen ajatukseseen pohjaa Pasi Valovuon ja Laura Elosen tänä viikoksi valmistuva, osallistava oppinäytely.

Porin diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijat ovat rakentaneet yhdessä paikallisten nuorten kanssa katoksen, joka tulee Luvian vapaa-ajatoimen käytössä olevan vanhan kirjaston vieressä. Mukana on häirinyt ilmaiseksi myös paikallista yritystä ja yhdistystä, etenkin Lions Club. Idea katokseen lähti nuorilta itseltään. He mainitsivat oleskelupaikan tarpeesta koulussa tehdystä kyselyssä.

– Jos esimerkiksi Leijonat olisivat lahjoittaneet katoksen ja rakentaneet sen kokonaan nuorten puolesta, katos olisi ollut hetken päästä poltettu. Mutta kun nuoret ovat mukana tässä hommassa, en usko, että he hajottavat sitä, selittää Elonen.

VIIME VIIKOLLÄ rakennustöihin osallistui parhaimmillaan reilu kymmenen innokasta nuorta. Vähemmän aktiivisia rakentajia ja katsojia kerääntyi kymmeniä. Perjantaina huopakaton asentamisessa olivat auttamassa ainakin Tuomas Sengström, 14, ja Mika Laine, 16, jotka naputtelivat aiemmin viikolla myös rakennuksen seinä ja kattosa.

Paikalla hengaili hetken aikaa myös poikien kaveri Joonas Tarvainen.

– Kun tällainen paikka nyt nuorille tehdään, kyllä siinä pitää olla mukana, 15-vuotias Tarvainen julisti.

Tarvaisen mukaan paikalliset nuoret ovat aiemmin viettäneet iltoja Luvian koululla, pallokennällä ja kirjastolla, jotka eivät ole kummoisiakaan menestöjä.

– On ollut mukava olla tekemässä ja katsomassa, kun tämä tehdään. Saa paikan itselleen.

– **TÄÄLLÄ LUVIALLA** on ollut paljon ongelmia nuorten kanssa ja heiltä on yleistetty kauheasti: että he ovat kaikki huonoja ja pahoja eivätkä osaa mitään. Haluamme tuoda esiin, että totta kai heissä on

myös jotakin hyvää ja he pystyvät tekemään hyvää, kertoo Valovuon.

Moni onkin pitänyt projektista. On sitä tosin myös kritisoitu, ainakin netissä, missä Luvian nuoriso on saanut aiemminkin kuulla kunniansa.

Suomi24.fi:n Luvia-palstan **Katos nuorille** -keskustelussa on soimattu erityisesti katoksen sijaintia hautausmaahan ja arvokkaan vanhan kirjaston vieressä.

– Aikuisten paskapuheita, kiittää Laine.

TARVAISEN mukaan kyse on siitä, että joillakin aikuisilla täytyy vain aina olla kritisoitavaa. Toisaalta pelot ja epäluulot ovat ehkä myös motivoineet tulemaan paikalle talkoisiin.

– Suurin osa näistä aikuisista on täällä rakentamasta katosta vammaan juuri sen takia, että ei pyöritäsi niin paljon tuolla kylillä. Se motivoi tekemään.

Yksi paikalla olleista aikuisista oli Sengströmin äiti Piia Lahnakoski.

– Paljon on ollut negatiivista sanomista lapsista, kun he hengailivat ”väärissä” paikoissa esimerkiksi kaupalla. Nyt he saavat olla täällä. Tämä on vain ja ainoastaan heille tarkoitettu, ja he saavat itse olla tätä tekemässä. Ehkä se arvostavtkin tätä paikkaa enemmän ja he näkevät, että tämä on heille, Lahnakoski sanoi.

KIRKKOTIELLÄ sijaitsevaa katosta viimeistellään ja maalataan talkoivoimin mahdollisesti vielä tänään maanantai-ilta. Katoksesta tulee samanvärisen kuin vieriestä vanhasta kirjastosta.

NUORISOKATOS

Avajaiset huomenna

- **Kannettavalla** grillillä ja sähköpiestokkeilla varustettu Luvian nuorisokatos avataan tiistaina. Avajaiset alkavat kello 18 vanhalla kirjastolla osoitteessa Kirkkotie 23.
- **Ohjelmassa** on tulishow. Luvassa on myös porilaisen stand up -koomikko **Rami Vallin** vitsejä.
- **Katoksesta** vastaa Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) Luvian osasto. Se on hakenut rakentamiseen kuuteen tuhatta euroa rahaa maaseudun kehittämisyhdistys Kauhuseudulta. MLL luovuttaa katoksen kunnan nuorisotoimen käyttöön.
- **Nuorten** lisäksi katosta ovat rakentaneet Luvian Lions Clubin vapaaehtoiset. Pihasi-yritys on tehnyt ilmaiseksi maankalvutyt ja Racma-rakennusyritys sokkelein.
- **Mukana** ovat olleet myös Luvian Punainen Risti, kesäteatteri ja Mariat sekä urheiluseura Luvian Veto, Kaffé Alma ja useita yksityishenkilöitä.

”Haluamme tuoda esiin, että totta kai nuorissa on myös jotakin hyvää ja he pystyvät tekemään hyvää.”

PASI VALOVUON

LIITE 2. Lehtijuttu, Länsi-Suomi

... ja jotta koulun läheisyyden vuoksi...
... Hän toteuttaa tällöin paikat virheet...
... rakennatut liitokset kaksi työtä, jotka

Huolimatti puuttuu on...
... muun muassa vastu...
... yhteistyössä ei vielä ole ulottu koulun...

Vieli kattoa vailla oli torstai-iltana luvialaisnuorten avustuksella rakennettava katos Luvian nuorisotalon pihamaalla. Opinnäytetyönään nuorisoprojektin toteuttivat sosionomiopiskelijat Laura Elonen ja Pasi Valovuori.

Nuoret rakensivat itselleen ikioman tapaamispaikan

Nuorten osallistamisen toivotaan olevan askel kohti häiriöttömämpää tulevaisuutta Luvialla.

LUVIA
SANNIA SALOKARTTA, LÄNSI-SUOMI

Luvialla starttaasi elokuussa nuorisoprojekti, jonka tarkoituksena oli osallistaa luvialaisnuoria kannustamalla heitä yhteistyöhön paikallisten yhdistysten, yritysten ja muiden kunnan toimijoiden kanssa.

Projektin alullepanivat opinnäytetyönään sosionomiksi opiskelevat **Laura Elonen** ja **Pasi Valovuori**.

Luvialaisnuoret ovat häiriöineet kotikuntansa keskustassa muutaman viime vuoden aikana muun muassa rikkomalla ikkunoita julkisista rakennuksista. Osavyy nuorten häiriökäyttäytymiseen on tekemisen puute.

Koulussa nuorille teetetty kysely osoitti, että nuoret kokevat tarvitsevansa ennen kaikkea paikan, missä tavata toisiaan rauhassa.

– Ajattelimme, että olisi paikallaan saada kuntalaiset

näkemään, että nuorissa on myös paljon hyvää, ja että he osaavat tehdä paljon muutakin kuin vain rikkoa paikkoja. Kuvaillessamme kyselyn tuloksista, lähti ajatus hankkia nuorisolle oma tapaamispaikka nuokkarin pihan, Elonen ja Valovuori kertovat.

Elonen ja Valovuori uskovat, että projektin luoma yhteishenki on yksi askel kohti parempaa tulevaisuutta Luvialla.

– Emme usko, että nuoret esimerkiksi tuhoaisivat omin käsiin rakentamaansa.

Nuorisoprojektin rahoitti MLL Satakunnan piiri, joka hankki projektille Leader-rahoituksen Karhusseudulta. Nuorten lisäksi projektiin on osallistunut mittava joukko paikallisia yhdistyksiä ja yrityksiä.

♦ Nuorten tapaamispaikan avajaiset järjestetään 1. syyskuuna kello 18 osoitteessa Kirkkotie 23.

Halko
osa
Juha Sipilä

NELSIINKI
JOHANNES PALMGREN
TUOMAS SAVONEN, STT

Osaaminen ja koulutus olivat...
... ja, kun hallitus...
... näitä...
... kirkkohankkeidensa...
... vuosina 2016–2018...
... Osaaminen ja...
... koulutus ja niin...
... taat ratkaisut saivat...
... 300 miljoonan euron...
... järkevään...
... Työllisyyttä ja...
... parannetaan 170...
... Hyvinvointia ja...
... taan 130 miljoonalla...
... toimintatapoja...
... käytetään sata milio...
... Pääministeri Juha...
... (kesk.) mukaan...
... hankkeisiin saada...
... omaisuustuloista, k...
... nista ja osingois...
... enempää Sipilä ei...
... nut

– Hyviä hankkeita...
... ainakin kahden mil...
... ja, joten kasvintaa...
... keimään, Sipilä...
... tilaisuudessa virka...
... Koskenniemi.

– Konkreettisempia...
... kirkkoista on lu...
... viikko, kun eri...
... mit vuorollaan...
... keimien hankkeide

Kokoomus joutui tinkimään

Kokoomus havitti kesällä, että puoli kerahoista suunnitukseen ja koulutus nyt osuus jäi alle Valtiovarainminister Stubbin (kok.) että osaamis- ja...
... jän tavoiteltua...
... olisi ollut kary...
... mukselle

– Ei kannata...
... taan euromäärä...
... minen, digitaal...
... kasvu, biotalov...
... kaisut nivoitu...
... tai toisella yhti...
... kienäpitohatt...
... lustautui

Myöskään...
... mut paljastat...
... valtion omai

LIITE 3. Tiedote projektista

Luvialla starttaa elokuussa projekti, jonka tarkoituksena on osallistaa Luvian nuoria, yhdistyksiä, yrityksiä sekä kunnan toimijoita yhteistyöhön. Projekti on kahden sosionomiopiskelijan Pasi Valovuon sekä Laura Elosen opinnäytetyö, projektin rahoittaa Satakunnanpiirin MLL, joka on hakenut projektille leader-rahoituksen Karhuseudulta. Projektin tuotoksena on tarkoitus syntyä katos nuorisolle, jotta heillä olisi jokin kokoontumispaikka kylällä. Katos tulee vanhan kirjaston pihaan, eli nykyisen nuorisotalon, Oikkarin pihaan.

Nuoret ovat itse toivoneet katosta heille teetetyssä kyselyssä. Tällä hetkellä mukaan on lähtenyt mm. Luvian MLL, Luvian SPR, Kaffe Alma, pihasuunnittelu ja maansiirtotöiden yritys PIHASI, Luvian kesäteatteri, rakennusalan yritys Racma Oy, Luvian LC, Luvian srk, sekä Luvian Martat, myös joitakin yksittäisiä henkilöitä on tarjoutunut talkooavuksi.

Katos tehdään valmispaketista ja se kasataan viikolla 35, 24 - 30.9. välisenä aikana.

Viikolla 36 on katoksen avajaiset ja siellä katoksen hallinta luovutetaan Luvian kunnan nuorisotyölle sekä juhlitaan yhteistyön tulosta. Ohjelmassa on tulishow, stand up koomikko Rami Valli, sekä kahvitarjoilu.

Oletko kiinnostunut toimimaan mukana projektissa, ota yhteyttä laura.elonen@student.diak.fi tai Pasi.laaksonen@gmail.com

LIITE 4. Tiedote avajaisista

KATOKSEN AVAJAISET

1.9.2015 KLO 18->

OHJELMASSA:

AVAJAISTARJOIULU

TULISHOW

STAND UP KOOMIKKO

RAMI VALLI

YHTEISTYÖSSÄ: LUVIAN MLL, MLL SATAKUNNAN PIIRI, LUVIAN KUNTA, LUVIAN MARTAT, LUVIAN LC, LUVIAN SPR, PIHA.SI RY, RACMA OY, LUVIAN KESÄTEATTERI, LUOTSIPOIKA, LUVIAN PUUTAVARATALO SEKÄ VÄRIÄSSÄT, VAPAA-AIKA LAUTAKUNTA

LIITE 5. Kirje yhteistyökumppaneille

Hei sinä Luvialainen toimija

Olemme kaksi Diakissa opiskelevaa, sosionomi-opiskelijaa ja olemme suunnitelleet opinnäytetyömme tekemistä tänne Luvialle. Molempia meitä kiinnostaa työskennellä nuorten parissa ja siksi valitsimme aiheeksemme nuoret.

Miksi juuri Luvia? Toisella meistä, Luvialaisena on tiedossa että täällä on nuorilla havaittu turhautumista vapaa-ajan viettämisessä ja he ovat kohdentaneet tekemisensä kyseenalaisesti, ei aina niin hyviin vaihtoehtoihin. Luvialla järjestetään jo nyt hyvin ohjelmaa nuorille, mutta se ei ehkä kohtaa kaikkia nuoria. Niinpä eräänä iltana syttyi lamppu osallisuusprojektista. Nuoret täytyy saada itse osallistettua toimintaan, josta olisi heille hyötyä. Mietittiin kaikenlaista... Tapahtumaa, mopo-ajamista, mopokoulua pienemmille, nuorisokahvilan perustamista ym. Kunnes nuorten kuulemisillassa tuli esille; ”Haluamme katoksen, katoksen missä voi hengaila”. Muutamia nuoria olivat vastanneet näin, nimettömässä kyselyssä, joka järjestettiin koululla. Siitä se ajatus sitten lähti.

Projektimme tavoitteena on saada nuoret osallistettua sekä muuttaa kuntalaisten asenteita nuoria kohtaan. Haluamme osoittaa, että nuoret pystyvät muuhunkin, kuin paikkojen hajoittamiseen.

Onko teidän yhdistyksellä halukkuutta tukea projektiamme taloudellisesti tai työpanoksella, otamme sen enemmän kuin kiitoksella vastaan. Eli tarkoituksena on nuorten kanssa rakentaa katos, josta tulisi heidän kokoontumispaikkansa. Tällä hetkellä ajatus on rakentaa katos uuden nuokkarin pihapiiriin. Katoksen suunnittelu suoritetaan nuorten kanssa yhdessä ja samoin laskelmat materiaalikuluista. Niiden lisäksi talkoomehut ja makkarat olisi aika luksusta.

Projektin rakennustyöt on tarkoitus suorittaa niin että katos on valmis syyskuun ensimmäisellä viikolla, kun Luvialla vietetään nuorten viikkoa. Projekti suoritetaan yhteistyössä Luvian kunnan vapaa-aikatoimen sekä rakennusvalvonnan kanssa.

Eiks nii, et tehää Luviaa myäs nuarte kunt, yhres nuarte kans!??

Terveisin

Laura Elonen ja Pasi Valovuo

LIITE 6. Kiitos kirje yhteistyökumppaneille

KIITOKSIA

Olemme erittäin kiitollisia saamastamme avusta ja tuesta, jota projektin aikana teiltä saimme. Oli hienoa toteuttaa sitä kanssanne.

Terveisin Pasi Valovuo Ja Laura Elonen